

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona. Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromsoros petitsor térfogata . . . 20 fillér. Nyilttér sora 50 fillér.</p>
--	---	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményét csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Pénzről és pénztelenségről.

Az elmúlt esztendő bizonyára sokáig emlékezetes marad kereskedőink és pénzembereink előtt. Emlékezetes marad azért, mert hosszú idők óta nem volt év, amely oly súlyosan rendítette volna meg a gazdasági és kereskedelmi világot, mint az elmúlt 1913-ik. Régi, szolid alapokon álló és nagyforgalmu kereskedőházak ellen indult csődeljárás, kiterjedt ügykörű, jól prosperáló pénzvállalatok számoltak fel és a kisebb existenciáknak ezrei mentek tönkre, egészen észrevétlenül, mert hiszen a mellettünk dúló háboru ézengésében és a nagy vállalatok katasztrófális összeroppanásában ki ügyelt volna arra, hogy hány kisiparos és kereskedő megy tönkre? A pénz pedig eltűnt. Talán soha sem volt, hogy a készpénz oly ritka lett volna, mint a múlt évben; sohasem csináltak annyi adósságot és sohasem fizettek olyan keveset. Meséket mondanak róla, hogy mily óriási hatalma lett a készpénznek. Fővárosi kereskedők minden árujukat 30—40 százalékkal olcsóbban adják annak, aki leszámolja érte a pénzt esengő érzében, vagy suhogó bankóban az asztalra. Mintha egy nagy szivattyuval kiszívták volna a pénzt mindenünnen és mindenkitől.

Nincsen ez egyébként az ország pénztárczájában, az államháztartásnál sem. Teljes a pénztelenség minden vonalon és annál a fejtörésnél, hogy hol lehetne a kiadásokat redukálni, csak az a fejtörés nagyobb, hogy a feltétlen szükséges kiadásokra honnan lehetne pénzt előteremteni? És ez a kérdés, amelyre mindenkor nehéz volt a feleletet megtalálni, különösen fogassá most vált, mert a francia pénzpiacon elzárkózott minden kölcsönadás elől.

Ennek a ténynek kétféle oka van. Az egyik tisztán politikai, érzelmi momentumok nélkül, a másik inkább érzelmi és a sovinizmusban gyökeredző. A politikai,

helyesebben pénzpolitikai ok a most lezajlott Balkán-háboru. A balkáni államok mindegyike nagy területgyarapodást mutat és a hódított területek örökössé tételére legjobb eszköz, ha azt rövid idő alatt minél több gazdasági érdekszállal fűzik az anyaországához. Tehát a balkáni államok mindegyikében erős gazdasági organizáció folyik, amelyik néhány év múlva bőven fogja gyümölcsöztetni a reáfordított tőkét. Ezért adja most a francia pénzpiacon minden pénzkészletét a Balkánra, rólunk pedig hallani sem akar.

A másik ok, amiért nem kapunk tőlük pénzt, az a szerep, amelyet a háboru alatt játszottunk. A mi álláspontunk hátrózzottan oroszellenes volt és Oroszországgal szemben két ízben az aggasztó feszültségig ment. Franciaország pedig szövetségese Oroszországnak, meggyőződéses és hű szövetségese, amelyik hazafiúi köteletségének tartotta a szövetségese ellenségétől minden képzelhető támogatást megvonni. Ezt eléggé illusztrálja az a kis eset, amelyet nemrég hallottam elbeszélni egy szemtanutól. Párisban történt, a háboru utolsó napjaiban, hogy a Credit-Lyonnais előtt röpeczédulákat osztogattak, amelyekben az állt, hogy minden igaz francia polgárnak bojkottálnia kell a Credit-Lyonnaist, mert a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak, tehát egy ellenséges állam pénzügyének 50 millió frank kölcsönt adott. Eléggé beszél ez a példa ahhoz, hogy mindenki előtt érthető legyen az idegenkedés a kölcsönadástól, pusztán csak elvből és meggyőződésből is.

Pedig ez a pénz sokfelé volt szánva és kimaradása mindenütt súlyosan fogja éreztetni hatását. Első sorban a hadügyi költségeknél. A balkáni háboru óta minden állam fokozottan fegyverkezik és rengeteg pénzt öl úgy a szárazföldi, mint a tengeri haderő fejlesztésébe. Monarchiáknak saját érdekén kívül a hármasszövetség miatt is be kell tartani az elődiktált fejlesztési tempót, bármibe is kerüljön az.

És ez rengeteg pénzbe kerül! Az utóbbi napokban vizrebocsátott Szent-István dreadnought hatvan millió koronába került! Akinek netalán nem érne el a fantáziája ennek a pénznek az igazi értékéig, szolgáljon segítségül a következő kis összehasonlítás: *Egyetlen* hajóra elköltött az állam 60 millió koronát. A kultusztárca ezidei költségvetése szerint pedig a magyarországi összes állami elemi iskolák kiadása 23½ millió korona. Egész népoktatásunk háromszoros értéke uszik tehát a vizen, várva a torpedót, amelyik esendes tengerfenéklakóvá tegye minden ágyuszörnyetegével együtt. De megérzi ezt a pénzhányt minden teremtett ember az országban és — kár hogy ez a kérdés itt nem tárgyalható — igen súlyosan éri a belpolitika is, mert ez a pénzügyi kudarc jelentős személybeli és rendszerbeli változások indító okait hordja magában.

És mikor így végigtekintünk az ország egész pénzügyi állapotán, az elmúlt és régmúlt esztendőknél, lehetetlen, hogy a jövőre gondolva el ne szomorodjunk, mert rosszul állunk nagyon. Évről-évre több pénz kell és a bevétel növekedése megközelítőleg sem tart lépést a kiadások óriási növekedtével, úgy hogy a régi adósságokat sem tudtuk kifizetni és máris egyre újabb és újabb adósságokba keveredünk. Ezt bizonyítja a következő három kis tétel is:

Régi kölcsöneinkből még tartozásként fennáll:

1870-ből	21 millió	nyereménykölcsön.
1880-ból	51 millió	törlesztési kölcsön.
1888-ból	110 millió	kártalanítási kölcsön.

Ezek csak a feltűnőbb tételek, de a többi esztendőből is van tartozás elég. Az újabb időkben a kölcsönösszegek folyton növekednek és a koronajáradék mellett függő kölcsönök felvétele is szükségessé vált a kiadások fedezhetésére. Ezt bizonyítja alábbi kis kimutatás az utóbbi években felvett kölcsönökről:

Értesítés. A volt Stehlinszky-féle órás-üzletben JAVÍTÁSBA ADOTT ORÁK átvehetők
Valaszky Rezső órás- és ékszerész üzletében
Rimaszombatban.
Nagy javító műhely! :: Vésések azonnal elkészülnek! :: Pontos kiszolgálás!

1900-ban	120 millió korona	koronajáradék.
1902-ben	1150 millió	" (konverziós év)
1904-ben	106 millió	" koronajáradék.
1908-ban	150 millió	" "
1910-ben	113 millió	" "
1913-ban	150 millió	" "
1912-ben	106 millió	" függő kölesön.
1913-ban	150 millió	" "
1913-ban	250 millió	" "

Beszédes számok ezek, saját romlásunkról beszélők. Államadóságunk oly ijesztő mértékben szaporodik, amely a legnagyobb aggodalomra ad okot és csüggedten gondolunk rá, hogy mikor fog tisztázódni ez a szomorú pénzügyi helyzet, hiszen Magyarország összes államadósága 5 milliárd 335 millió 289,992 korona!

Kilátásaink a jövőre a lehető legrosszabbak. Franciaországról mondják, hogy nincs az az összeg, amit belföldi kölesönképen elő ne tudna teremteni, olyan nagy tömege van ott a kistőkének, a fiókban és harisnyaszárban tartott kapitálisnak. A Németországnak fizetett 5 milliárd hadisarcz előteremtése igazolja is ezt. Nálunk azonban elsősorban nincs pénz, másodsorban a nép nem ismeri a járadékpapírokat, nyereségekötvényeket és a legnagyobb bizalmatlansággal fogadná. Azt hinné, hogy sorsjegy, mert ránézve az az egyetlen állampapír, amelyiktől talán pénzt is lehet kapni. Tehát csak a külföld marad meg, csak onnan lehet kérni és várni, — egy ideig. Hogy azután mi jön, azt ki tudná? De így, amint vagyunk, katasztrófa elé futunk és segítséget csak három tényezőtől várhatunk: helyes gazdasági politika, becsületes és érdekeinket védő vámtörvény és végül békeesség, — kívülről és belülről a határon! R. A.

TÁRCZA.

Csöndes accordok.

Fehér leánykéz a kopott billentyűkön,
Mint egy rálehelte rózsalevél,
Nyomán nem is hang kél tán a zongorából...
Inkább, mintha sóhaj hallatszana távol
Amit idehoz az esti szél.

Erős férfi kézben megreszket a vonó
Mint az elfojtott halk zokogás
És szárnyra kapva a hang, halkán suttogva száll,
Amíg valahol messze egymásra talál:
Két szomorú, csöndes vallomás.

W. J.

Óriási hangyaboly hazánkban.

Az itt következő érdekes cikket annak szerzője: dr. Szabó József küldte be lapunknak. Készséggel közöljük a fiatal tudósunk közleményét, aki egykor főgimnáziumunk jeles növendéke és természetrajztanárának büszkesége volt; jelenleg a magyar nemzeti múzeum tisztviselője és a hangyáknak egyik legkiválóbb kutatója hazánkban.

„Kirándulásaim közben egy igazán óriásnak mondható hangyabolyra találtam. Ez a hangyaboly szemünknek szokatlan, rendkívüli nagyságot ért el, sőt a természetben még nagyszerűbbnek tűnt fel.

A boly Nyustya (Gömör m.) fölött emelkedő, 916 m. magas Sinieczhegy tetejét borító fenyvesben áll. Ezelőtt 7 évvel néztem meg először s azóta minden évben fölkerestem, hogy esetleges változásait figyelemmel kísérem. A legelső alkalommal megállapítottam, hogy a boly lakói a közismert erdei vörös hangyák (Formica

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 5-én dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen jelen voltak a tisztviselőkön kívül: Baksay József, Bodor István, Czinke István, Cseh János, Benyo László, dr. Cziner Miksa, Fábry Zoltán, Koreny Pál, dr. Kármán Aladár, Loysch Ödön, Lévcay István, Lengyel Pál, Medveczky Sándor, dr. Molnár József, id. Rábely Miklós, dr. Ráróssy Gyula, Rónay Gyula, Soós Gyula, Stolcz Zsigmond, Szabó József K., Szoyka Pál, dr. Türköly József, Varga István, Varga Lajos, dr. Veress Samu, dr. Weinberger Rezső, Zachar Gusztáv és dr. Zehery István.

A polgármester kegyeletes szavakkal emlékezett meg Ethey Frigyes nyug. tanácsosról, ki hosszú időn át mint gazdasági tanácsos szolgálta a város érdekeit. Emlékét jegyzőkönyvbe iktatják s a gyászoló családhoz a képviselőtestület részvétirátot intéz.

A városi szervezeti szabályrendelet és a hatósági díjakról alkotott szabályrendeletet a felsőbb hatóság jóváhagyta s a kihirdetés után négy nappal ezen szabályrendeletek hatályba lépnek. A közgyűlés tudomásul vette, hogy az 1913. évi közpénztári költségvetést a törvényhatóság jóváhagyta.

Erdekes volt a miskolczi kereskedelmi és iparkamara nagy gonddal megszerkesztett és meggyőző érvekkel támogatott felterjesztése a kereskedelmi miniszterhez a távbeszélő hálózat fejlesztése érdekében. Nagyon érezhető ugyanis a Murányvölgyén a telefonhálózat hiánya, mert közvetlen összeköttetés nincs Rimaszombattal s Rimaszombat és Budapest között sincs közvetlen összeköttetés, úgy, hogy e bajon sürgősen segíteni kell. Ez állami feladat lévén, a miniszterium intézkedését kéri a kamara. A tanács javaslata alapján a közgyűlés elhatározta, hogy a két távbeszélő kiépítése érdekében a törvényhatóság útján feliratot intéz a miniszterhez.

Ezután három nyugdíjazási ügy tárgyalott. *Institúrisz* Endre városi tiszt ügyész, ki ma 68 éves s 1884. április 1-óta szolgálja a várost, 1914. márczius 1-től nyugdíjazását kéri. A nyugdíjszabályok értelmében 34 évi szolgálat után 2816 korona nyugdíj és 640 korona lakbérnyugdíj állapított meg részére. — Dr. Szabó Károly városi tiszt orvos, ki 1886. január 14-ike

rufa L.). Az, hogy ők voltak az építői is a bámulatos műnek, a boly építési módja és a hozzá használt anyag elárulta. Az erdei vörös hangya ugyanis rendszerint 0.80—1.00 m. magasságu és 4—5 m. alapkertületű bolyt épít. Az alakja többnyire kupalaku, az építő anyag pedig száraz fenyőfalevél. A sinieczzi hangyabolyt az teszi rendkívülivé, hogy a rendes méreteket csaknem $\frac{1}{3}$ -ával meghaladja. Ennek ugyanis ez év őszén a merőlegesben mért magassága 1.40 m, alapjának kerülete 9.12 m. volt. Ez utóbbi adatot Bobok Tivadar tagtársunk, a rimamurányi részvénytársaság főerdőmestere, volt szíves kérésre elküldeni. Az én tapasztalatom szerint két évvel ezelőtt volt a legmagasabb, a mikor ugyanis 1.45 m.-t olvastam le a mérővesszőről. Az alatt a hét év alatt, a mióta én ismerem, ugyszólván semmit sem változott a magassága. Csupán ilyen kisebb ingadozást vettem észre, a mekkora az említett két magasság közötti különbség. A hangyák tudvalevőleg, a boly magasságát maguk szokták megváltoztatni a külső körülményekhez képest a szerint, a mint a boly hőmérséklete, vagy nedvessége megkívánja.

A hangyáknak az utóbbi képességét ismerve, a melyhez megfigyeléseimet fűzhettem, megmagyarázhatom, hogy nem véletlenségből építik a bolyt ily rendkívül nagygyá az erdei vörös hangyák. Úgyan a boly, mely alatt csupán a földfeletti építményt értem, miként egyes buvárok megfigyeléseiből tudhatjuk, főleg két czéit szolgál. Egyrészt a napsugarak, jobban mondva, a meleg felfogására való, másrészt mint meredek lejtésű tető a víz gyors lefolyását, mint laza, üreges építmény a nedvesség elpárologtatását segíti elő. A szerint tehát, a mint a környezet hőmérséklete és nedvessége változik, a hangyák megváltoztatják a boly magasságát és alakját. Gondoskodnak arról, hogy a külső változások a boly belső hőmérsékletét és nedvességét ne módosítsák. Ezt úgy érik el, hogy ha csapadékos

óta volt hivatalban, 1914. április 1-től kéri nyugdíjaztatását betegség miatt. 32 évi szolgálati idő után 2016 korona nyugdíjjal és 480 korona lakbérnyugdíjjal a kérelem teljesítését mondta ki a közgyűlés. Szabó Elemér gazdasági tanácsos, — miután az új szabályrendelet értelmében állása megszünttetett, nyugdíjazását kéri. 1902. április 1-eje óta szolgál. 14 beszámítható szolgálati év után 480 korona évi nyugdíj és 160 korona lakbérnyugdíj állapított meg részére. — E pontnál a tanács javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy miután a gazdasági tanácsos teendői az új szabályrendelet értelmében a városi erdőmester hatáskörébe utaltattak, Mölcszer Gyulának ezen teendők végzéseért személyéhez kötötten 600 korona évi külön díjazás utaltassék ki.

A nyugdíjazások után felszólalt dr. Cziner Miksa és meleg elismeréssel szólt a nyugdíjba menő köztisztviselőnek a város érdekében kifejtett buzgó és lelkiismeretes működéséről, jegyzőkönyvi köszönet és őszinte elismerés kifejezését indítványozta. A közgyűlés egyhangú helyesléssel fogadta az indítványt és ez határozatba ment.

Varga Dorika Lászlónak a nyugdíjintézet kötelékébe való felvétele után elhatározták, hogy az u. n. Alsó malmot, mely után eddig 800 korona évi haszonbér fizettetett, nyilvános pályázat mellőzésével, a város érdekeinek figyelembe vétele mellett Bognár Pál bérlőnek adják ki 10 évre évi 1600 korona bérért azzal a kikötéssel, hogy a város által kiszolgáltató anyag felhasználásával az épületet saját költségén karba hozni tartozik.

A törzsvagyon javára visszafizetendő 1913. évi részletet: 3131 korona 31 fillért a város most nem tudja visszafizetni, mert a múlt évi nehéz viszonyok miatt 14000 korona értékű elkészített téglá megmaradt s általában nem folytak be a követelések sem. A közgyűlés a tanács javaslatára dr. Zehery István felszólalása után a haladékot a visszafizetésre megadta.

A városi két kerületi születésűnek: Kovács Ferenczének és Percz Józsefnek mult év végén lejárt a megbízatása, a közgyűlés ezt újabb hat esztendőre meghosszabbította.

A 4 év óta városunkban lakó adófizetőknek a város kötelékébe való felvétele után a vármegyei múzeum egyesület kérelme tárgyalott. Az egyesület ugyanis a megvett épület árát:

az időjárás, akkor magasabbra és meredekebbre építik át lakásuk kupoláját, hogy így a víz lefolyása mennél gyorsabb, az elpárologtató felület pedig mennél nagyobb legyen. Száraz időszakokban ellenben ugyanaz a boly sokkal alacsonyabb, az oldala szeliden lejtő, s így a szükséges víz felfogására és a nedvesség visszatartására legalkalmasabb.

Az erdei vörös hangya tekintélyes építményei is ugyanezeket a czélokot szolgálják. Igazi hazájuk a magas hegyvidék, különösen a fenyvesek öve, a hol, miként ismeretes, nagyon gyakori a csapadék. Ez ellen védekezésre építik oly meredekre földfeletti térszük oldalát. A száraz fenyőlevelekből épített boly, a sötét fenyvesekben, óriási méreteivel, üregességével pedig a párologás gyorsítását segíti elő.

Ezeknek a jelenségeknek megfigyelése közben sikerült megfejtennem, hogy némely helyen, miként ebben az esetben is, miért építik ily rendkívül nagyra a lakásuk tetejét. A Sinieczzen megfigyeltem, hogy azok a bolyok az alacsonyabbak (0.80—1.00 m) és kisebb terjedelműek, melyek a hegy meredekebb és a papnak jobban kitett oldalán fekszenek. Úgy hiszem, nem szorul bővebb magyarázatra, hogy ilyen helyekről könnyen lefut a víz és gyorsabb a párologás. Azok a bolyok ellenben, a melyek a hegy laposabb, víztartó területeken és sötétebb helyeken voltak, jóval magasabbak (1.00—1.20 m), mint az előbbie. Ennek a megállapítása után pedig, hogy a legnagyobb (1.40 m) boly a hegynek lapályos, legnedvesebb terraszán és hozzá a lehető legsötétebb fenyvesben áll, kétségtelenné vált előttem, hogy a boly rendkívüli méretei ez esetben is, a hangyák e külső körülményekhez alkalmazkodó tehetségének megnyilvánulása.

Az erdei vörös hangya legnagyobb építménye Belgiumból ismeretes. Ennek magassága 2.15 m, alapjának kerülete 9.12 m.

Dr. Szabó József.

85000 koronát tartozott volna mult év végéig kifizetni, azonban a nehéz pénzügyi viszonyok miatt ezt nem tehetette, s abban a reményben, hogy megfelelő kölcsön rövid idő alatt kieszaközölhető lesz, haladékat kér a fizetésre legkésőbb 1914. év végéig 5% kamatfizetés mellett. A közgyűlés dr. *Cziner* Miksa és dr. *Zehery* István felszólalása után elhatározta, hogy a haladékat megadja egyelőre 7% kamatláb mellett, s később a mindenkori függő kamatláb lesz irányadó, miután a város csak olyan kamatlábat kíván, amelyet ő fizet a függő kölcsön után, *Loysch* Ödön köszönetet mondott a muzeum egyesület nevében a képviselőtestületnek ezen határozatáért.

Végül a mult negyedévi pénztárvizsgálatokról szóló jelentések vétettek tudomásul. — Özv. Noga Lajosnének havi 5 korona segélyt szavaztak meg és Beszter György illetőségét megtagadták. — Ezzel a közgyűlés véget ért.

Széljegyzetek.

Az idegen légió.

Az elmúlt héten ismét hirt hoztak a lapok egy magyar fiuról, aki megszökött hazulról, pusztán a kalandvágytól csábítva, beállt a francia „idegen légióba” és most egymásután írja haza a leveleket, hogy szabadítsák ki onnan, mert vagy megőrül, vagy meghal.

Legtöbbünk előtt még ma is csak egy nagy sötét kérdőjel ez a legendaszerű „*Legion d'Étranger*”. Ábrándos, kalandosvérű fiuk azt hiszik, hogy a bátorság iskolája és a tüneményes karrierek kiinduló pontja; skeptikusabb emberek azt állítják, hogy az öt világrész legveszedelmesebb és már mindentűnően futó kalandorainak utolsó menedékhelye; a valóság pedig az, hogy egyrészt csakugyan a bátorság iskolája és a kalandorok és letört egzisztenciák összesereglése, de legfőképpen a világ legnehezebb katonai szolgálata.

Hogy a kalandorok és futó bűnösök keresik fel különös előszeretettel, az érthető. A felvételnél nem nagyon kutadják, hogy ki volt az illető azelőtt, hol járt, mit művelt? A főkérdés, hogy bírja-e a szervezete a nehéz felszerelést és a tropikus klímát, ha igen a válasz, akkor azonnal hajóra teszik és ettől a perctől kezdve nincs mit félnie a büntető igazságszolgáltatás kezétől, mert az idegenek légiója kívül áll minden diplomáciai beavatkozás keretén, sőt egy bizonyos évi szolgálat után francia honosságot ad azoknak, akik azt kívánják.

Meglehetős régen olvastam egy magyar könyvet, amelyik ennek a légióknak a dolgaival foglalkozik. Azóta el is tűnt egészen a könyvpiazcrról. Ha jól emlékezem „Francia zászló alatt” volt a címe és két Mihályi nevű testvér írta. A borzalmak, amelyeknek minden nagyítás és színezés nélkül ott leírnak, olyan képet adnak erről a csapatról, amelyik teljesen elég bárki kedvét is egyszersmindenkorra elvenni az odavágyódástól. Egy néhány kis részlet még élénken emlékezetemben van, idejegyzem őket.

A katonákat alvásközben nagyon kinozza a sok mérges légy, amelyeknek csipése gyulladást és lázt okozna, esetleg vérmérgezést is. Más védekezésük nincs, mint hogy kis kameleonokat fognak, és magukhoz szoktatják őket. Ez a kis állat mig gazdája alszik, ott ül a párnán vagy pokróczon, mindenütt a környezet színét utánozva és ha légy száll az alvóra, azt villámgyorsan elfogja. Menetelésekor a vállukon ül a kameleon, amelyet úgy szeretnek, mint nálunk a jó házőrző kutyát és napközben maguk fogdossák számukra a legyeket.

Legtöbbet a hőségtől szenvednek. A nap-szurás mindennapi eset náluk, és aki eldől az uton, azt nem szedik fel, mert egészségügyi csapat nincs náluk. Egy ízben egy őrmesterük

megőrült a hőségtől, négykézláb kezdett szaladgálni és mindenkit harapni akart. Ugy kellett lelőni, mint a veszett kutyát.

Az éjszakára kiállított őrszem gyakran látja a sötétben valami fekete árnyék gyors suhanását. Ilyenkor egy pillanat alatt oda kell löni és találni, mert az az árnyék oroszlán és ha el nem találja, a következő pillanatban már ugrik is reá és ha meg nem is öli, de sulyosan megsebesíti az állat.

Néha feltűnik a távolban a sivatagi harcások egy csapatja. Vágtatva jönnek, hosszú burnuszuk uszik utánuk a szélben. A katonák ilyenkor karéjt formálnak és hasrafekszenek, mert az arabok száz lépésnyiről adják le az egyetlen lövést és azután karddal rohannak nekik. A lövéseket megvárják a legionáriusok hasonfekve, akkor felugrának és a vágtatva közeledő csapatra két-három sortüzet adnak. Az arabok fele elesik, másik fele mint a sólyom csap rá a katonákra. Elrohannak a szuronyok vonala előtt és ha embert nem tudnak levágni, dühökben olyant sujtanak a puskacsőre, hogy kardjuk félig átvágja a nehéz Lebell ismétlőfegyver csövét.

A menetelések hosszát a források távolsága szabja meg. Sokszor egész nap menni kell, mert utközben nincs más, csak kő és homok. A víz, ha még van, forróvá és ihatatlanná válik, a fejük zug és lábuk kisebesedik. Ugy vonszolják magukat tovább és semmi más nem tartja bennük a lelket, mint a remény, hogy estére vizet és árnyéket érnek. Van olyan is, akit már ez sem biztat. Leül egy köre és vérző lábáról lerugja a bakancsot. Utánuk néz egy darabig, azután szájába veszi a puskacsövét, a kezével bucsut int és véres lábujjával elhuzza a ravaszt. Egy katona visszamegy a puskáért . . .

Minden fiatalembernek, akinek fejében felvetődik a gondolat, hogy az idegen légióhoz megy, nagyon ajánlom, keresse meg először valamelyik antiquáriusnál ezt a könyvet és olvassa el.

Esküdtszéki főtárgyalások.

A helybeli kir. törvényszéknél a f. évi első esküdtszéki főtárgyalási ciklus f. hó 3—4-ig tartott. Első napon a szándékos emberölés büntetével vádolt *Treffend* Jánosné szül. Danyi Hermin egy 50 éves, rimaszécsi cigányasszony állott az esküdtszéki bíróság előtt azért, mert 1913. augusztus 21-én Danyi Terézt, ki a megáradt Rima folyó hidján ült, lábával belökte a vízbe, s Danyi Terézt az ár magával ragadta, befut a vízbe és rothadt hulláját csak napok mulva fogták ki a Rimából. Ez volt a tényállás és *Treffend* német letartóztatást, s a bíróság a vizsgálati fogházban levő asszony elmebeli állapotát is megfigyeltette dr. *Zehery* István kir. törvényszéki és dr. *Kármán* Aladár orvosszakértőkkel.

Az esküdtszéki főtárgyalást *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki elnök vezette, s bírákként működtek: *Gazda* Pál kir. törvényszéki-bíró és *Smál* Gyula kir. járásbíró, jegyző volt *Gyürky* István. A vádhatóságot dr. *Mészáros* István hivatalvezető kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. *Krausz* Gyula ügyvéd látta el.

Kisorsoltattak esküdteknek: *Mölczer* Gyula, V. *Oros* János, id. *Rábely* Miklós, *Kovács* András, *Ruszkay* Gyula, P. *Böd* János, *Lőrincz* István, *Kemény* Lajos, dr. *Weinberger* Rezső, *Túróczy* Miklós, *Gubcsó* János és *Vietórisz* Gyula.

A bizonyítási eljárás gyorsan ment, kihallgatta a bíróság a vádlottat, nyolcz tanut és két orvosszakértőt, s délben már a kérdéseket is beadta a vád és védelem. Délután a bíróság megállapította a kérdéseket, dr. *Mészáros* István hatalmas — s a bizonyítási eljárás során is megerősítést nyert érveken gondosan felépült vádbeszéde után dr. *Krausz* Gyula igyekezett meg-

győző adatokat az esküdtek elé tárni az erős felindulás és ittasság indokolására.

A plaidoyer után az esküdtek főnökük id. *Rábely* Miklós vezetésével tanácskozássra vonultak vissza s verdiktjuket dr. *Weinberger* Rezső terjesztette elő, melyben *Treffend* német bünsnek mondták ki a terhére rótt, de nem előre megfontolt szándékkal végrehajtott büncselekmény elkövetésében, s a verdikt alapján az esküdtszéki bíróság már délután 1/2 5 órakor kihirdette az ítéletet, mely szerint *Treffend* Jánosné 5 évi fegyházra és 4 évi hivatalvesztésre ítéltetett, s a büntetésből 5 hónap és 12 nap a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vétetett. Az ítélet jogerős.

* * *

Másnap 4-ikén *Cseh* István kir. táblai bíró elnöklésével ítéltetett az esküdtszéki bíróság a halált okozott testi sértés büntetével vádolt *Jáchim* János és sulyos testi sértés büntetével vádolt atyja *Jáchim* Pál klenóczi lakosok bünygyében.

E napon bírák voltak: *Fodor* Zoltán kir. törvényszéki bíró és *Szászi* Kovács Géza kir. járásbíró, jegyző: dr. *Vörös* László. A vád hatóságot *Lehoczky* Márton kir. alügyész képviselte, elsőrendű vádlott *Jáchim* János védője: dr. *Teichner* József ügyvéd, másodrendű vádlott *Jáchim* Pál védője: dr. *Molnár* József képviselő dr. *Szabó* Ambrus volt. — Tót tolmácsként dr. *Záthureczky* Adolf ügyvéd szerepelt.

Esküdtekként kisorsoltattak: *Bobok* Tivadar, id. *Rábely* Miklós, *Tigermann* Adolf, *Kemény* Lajos, *Mölczer* Gyula, *Dickmann* Dezső, V. *Oros* János, P. *Böd* János, ifj. *László* János, id. *Andrik* András, *Járossy* Mihály, *Csoma* Gusztáv.

Az eset az volt, hogy mult év december 9-én ünnep utáni napon Klenócztól többen indultak Nyustyára — kik nyáron arattak, s részüket akarták hazaszállíttatni, tehát fuvarosokat kellett fogadniok. Utközben a klenóczi főuton találkozott a fiatal legények *Jáchim* Jánossal és sánta apjával *Jáchim* Pállal, s ezek elkezdtek kötekedni a fiatalokkal. Az arra jövő *Dovala* András nyustyai vasgyári munkás a fiatalok pártjára állott, s a veszekedésből verekedés támadt, *Jáchim* János *Brndjár* Mihály *Koleszár* nevű cipészsegédet egy karóval fejbeütötte, és *Dovala* Jánost szemén ütötte meg, atyja *Jáchim* Pál pedig *Dovalát* úgy fejbe vágta hátulról, hogy ez hetekig nyomta az ágyat. *Brndjár* Mihály betört koponyával vánszorgott haza atyjához, s másnap meghalt, mert koponyacsontja darabokra tört, s az agyvelejét is roncsolták a csontszilánkok.

A bizonyítási eljárás során kihallgattak számos tanut és dr. *Zehery* István és dr. *Kármán* Aladár orvosszakértőket, s azután a kérdéseket állapította meg a bíróság.

Estefelé már *Lehotzky* Márton kir. alügyész mondotta az esküdtekre mély hatást tett, s nagy gonddal kidolgozott vádbeszédét, mire dr. *Teichner* József és dr. *Szabó* Ambrus védők az enyhítő körülményeket igyekeztek csoportosítani védenczük érdekében, s a büntetés kiszabásánál a 92. § alkalmazását kérték.

Az esküdtek főnökük id. *Rábely* Miklós vezetésével vonultak vissza s *Kemény* Lajos közölte a bírósággal a verdiktet, mely szerint *Jáchim* Jánost bünsnek mondták ki abban, hogy *Brndjár* Mihály fején 1913. december 9-ikén halált okozó testi sértést ejtett és *Dovala* András is sérelmezte s ezért az esküdtszéki bíróság 7 évi fegyházra ítélte s a büntetésből a vizsgálati fogházban december 10-ike óta töltött időt kitöltöttnek vette. *Jáchim* Pált bünsnek mondták ki az esküdtek a *Dovala* András sulyos bántalmazásában s ezért őt a vizsgálati fogházban eltöltött idő beszámításával hat hónapi fogházra ítélték. Mindkét ítélet jogerős.

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense
fogászati műterme

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zsuffa Kálmán-féle házban. :-:-

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

ugymint: fogak és gyökerekre, arany és platina koronák készítése, szájpapláns nélküli hidmunkák ugyancsak arany, platina és porcellánból, amelyek nem vehetők ki a szájból, továbbá porcellán, arany és platina tömések. :-:- :-:- :-:-

Meghívás.

A kishonti ágost. hitv. ev. tanítóegylet f. hó 18-án délelőtt 10 órakor Nyustyán az evang. elemi népiskolában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a kartársakat tisztelettel meghívom.

Nyustya, 1914. február hó 4-én.

Frenyó Dániel, tan. egyleti elnök.

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. Kubinyi Géza főispán és Lukács Géza alispán hivatalos ügyekben Bpsten időztek, honnan ma este érkeznek haza.

Diszpolgári oklevél átadás. Jolsva és Nagyrőcze rendezett tanácsú városok képviselőtestületének 16 tagu küldöttsége folyó hó 6-ikán délelőtt tisztelgett Kubinyi Géza főispán vezetésével gróf Tisza István miniszterelnök-nél s átadta a két város diszpolgári oklevelét. A küldöttségben Farkas Zoltán kerületünk orsz. képviselője és ifj. Kubinyi Géza a jolsvai kerület új képviselője is résztvett, s a miniszterelnök a küldöttséget rendkívül szívélyesen fogadta.

Kitüntetett kir. tanfelügyelő. A hivatalos lap f. hó 3-iki száma közli, hogy a király Lőrinczy Györgynek Gömör-Kishontvármegye kir. tanfelügyelőjének a népnevelésügy és a magyar közművelésügy terén hosszú éveken át kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. — Lőrinczy Györgynek, a Petőfi-társaság kiváló tagjának jelentős irodalmi munkássága az egész országban ismert, s szép irodalmi és ifjusági művei közkézen forognak. Tanfelügyelői és irodalmi működésével már Komáromban magára vonta a miniszterium méltó figyelmét, s néhány év előtt a Ferencz József-renddel tüntette ki a király. Mostani kitüntetése alkalmából az ország minden részéből érkező megleghangu üdvözlésekkel árasztják el az új királyi tanácsost, ki hosszú ideig volt lapunknak kitűnő szerkesztője és munkatársa.

Kitüntetett életmentő. A király Galambos József helybeli polgártársunknak, a saját élete veszélyeztetésével, emberéletnek megmentéséért az ezüst érdemkeresztet adományozta. Élénk emlékezetben van, hogy a mult nyáron az áradás idején a vasuti hid beomlásakor a bátor ember kimentette a vízbe már csaknem befulladás egyik munkást s köztudomásu, hogy tűz vagy egyéb veszedelem idején Galambos József az első, ki a helyszínén megjelenik s a hatalmas erejű ember elszántan és önfeláldozással végzi a mentés munkáját. Igazán méltóvá tette magát már régen a királyi kitüntetésre, melyet örömmel vesz mindenki tudomásul.

Eljegyzés. Özv. Otrókocsi Adorján Lőrinczné szül. Frideczky Matild szép és kedves leányát Magdát, eljegyezte Árkosi Damokos Irnák kórházi helyettes orvos. Az eljegyzési hírszéles körben őszinte örömet keltett.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága holnap tartja rendes havi ülését.

Ügyészségi megbizott. Az igazságügyminiszter dr. Pétermann Jenő nagyrőczei ügyvédet ügyészségi megbizottá nevezte ki.

Szülésznői jubileum. Bábás Józsefné helybeli jóhírű szülésznő folyó hó 1-én töltötte be városunkban való működésének negyedszázados évfordulóját s öt ez alkalomból számosan melegen üdvözölték.

Elhunyt ápoló főnöknő. Lapunk mult számában megírtuk, hogy Ederer Gizella Róza, a vármegyei közkórházhoz beosztott s a paulai Szent Vincze irgalmas rendhez tartozó ápolónők főnöknője, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa mult szombaton délután fél 4 órakor elhunyt 54 éves korában. 30 éves szakadatlan munkásságban eltöltött életpálya nyert befejezést s az elhunytól fel lehet jegyezni, hogy a legbuzgóbb vallásosság s az emberszeretet, a jóságos gyöngédség és a szenvedő elhagyatott embereken mindenkor és mindenkép segíteni akarás voltak fő jellemvonásai. Egyszerű stájer családból származott, született Fürnstenfeldben, ahol atyja birtokos és vendéglős volt. 1878-ban lépett be a Paulai Szent Vincze irgalmas rendbe, melynek nővére a budapesti klinikán elhunyt Charitas testvér is tagja volt. 1883-ban a közkórház felépítése

után mint főnöknő helyeztetett ide s azóta itt működött közmegelegedésre, mindenkor szíven viselve a betegek és az intézmény érdekét. Az utóbbi években kifáradt a sok munkától s betegeskedni kezdett, míg végre január 31-én délután fél 4 órakor megváltotta a halál a földi szenvedésektől. Régóta nem látott impozáns részvét nyilatkozott meg hétfőn f. hó 2-án délután a vármegyei közkórházból történt temetéskor. A kórház udvarán elhelyezett ravatalt 14 ápoló nővér vette körül s mögöttük és az utcán tömérdek nép csoportosult. A közkórház orvosi és irodai személyzete teljes számban megjelent, élén dr. Löcherer Tamás kórház-igazgató-főorvossal, a róm. kath. olvasókör Váry János elnök és Bencsik Sándor titkár vezetésével gyászba vont zászló alatt vonult ki testületileg s az egyszerű ravatal mellett helyezkedett el. Széman Endre prépost-plébános a két káplán segítségével végezte a szertartást s Uthy Antal kántor megható énekkel bucsuztatta az elhunytat. A koporsót ezután a négylovas gyászkocsira tették s beláthatatlan népkísérte ki a temetőbe az elhunyt irgalmas rendű főnöknőt. Folyó hó 4-én Sebők Vilma tartományi főnöknő ideérkezett s magával hozta a budapesti rendházból az elhunyt főnöknő utódját: Daniélik Krisztina Eleonórárt, ki az itteni ápoló nővérek feletti vezetést már át is vette s a tartományi főnöknő f. hó 5-én elutazott.

Halálozás. Mult szombaton városunkban Bódy Mariska, egy 20 éves, szép, fiatal varrónő hirtelen meghalt. Halála gyanus körülmények között történt s a kir. ügyészség a hulla törvényszéki boncolását rendelte el. A boncolást dr. Musotter Miklós vizsgálóbíró és dr. Mészáros István kir. ügyész jelenlétében f. hó 2-án délelőtt végezték dr. Zehery István kir. törvényszéki, dr. Kármán Aladár kórházi orvosszakértők s megállapították, hogy a fiatal leány halálát lügmérgezés okozta.

Képviselőválasztás. A jolsvai választókerület folyó hó 3-án választotta meg egyhangulag nagy lelkesedéssel országgyűlési képviselőjévé: ifj. Kubinyi Géza feledi jbeli tb. főtisztviselőt, főispánunk fiát. A választást megyszerte meleg szimpátiával fogadták.

Betöltendő kórházi orvosi állás. A helybeli vármegyei közkórháznál rendszerezett bennlakó orvosai állásra pályázat hirdettetett, miután Damokos Irnák helyettes orvos, február hó elsejével lemondott az állásról. Az állásra — mely 1600 korona fizetéssel, bennlakással, fűtéssel és világítással dotáltatik — a pályázatot a főispánhoz kell beadni.

Ifjusági estély. A helybeli főgimnázium ifjusága tegnap este a Hungária-szálloda nagytermében sikerült jótékonycélu hangversenyt rendezett, melyen nagy közönség vett részt. A hangversenyt reggelig tartó táncz követte.

Bűnös eset. A Nyustya és Klenócz közötti vasgár egyik előmunkásának Suchár Jánosnak felesége, kinek két felnőtt szép gyermeke van, mult héten 3-án gyanus körülmények közt meghalt. Az esetet bejelentették az ügyészségnek, mely a hulla felboncolását elrendelte, s ezt dr. Musotter Miklós vizsgálóbíró és dr. Mészáros István kir. ügyész jelenlétében f. hó 4-én dr. Zehery István és dr. Bleier Leó végezték. Kitünt, hogy az elhunyt asszonyon magzat-elhajtas czéljából tiltott műtét végeztetett, s ez okozta a szerencsétlen asszony halálát.

Városi tisztújítás. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 10-én, kedden délelőtt tartja Lukács Géza alispán elnöklésével tisztújító közgyűlést, melyen a megüresedett tisztviselők választás utján fognak betöltetni.

Értekezlet. Mult hétfőn f. hó 2-ikán dr. Sugár Ignác, a miskolci Kereskedelmi és Ipar-kamara jeles titkára városunkba érkezett, s délután dr. Kovács László polgármester elnöklésével az ipar- és kereskedelmi testület képviselőivel együtt tartott értekezleten részt vett. A megbeszélés tárgyát a városi kövezetvám ügye képezte.

A fürdő szarkája. Csizben ifj. Tóth Dániel a fürdővendégek kárára 1912-13. években tömérdek apró lopást követett el s már több tárgyalás volt ezen ügyekben a helybeli kir. törvényszéknél, míg végre most f. hó 6-án összbüntetést szabtak ki a fürdőtolvajra s 1913. október 24-től számítandó két évi és 7 havi

fegyházbüntetéssel sújtották 5 évi hivatalvesztéssel. A büntetésből 8 hónap és 2 nap kitöltöttnek vétetett.

Turisztikai gyűlés. A Magyar Kárpát-egyesület gömöri osztálya ma, vasárnap d. u. tartja választmányi ülését és közgyűlést Rozsnyón, amelyen városunkból résztvesz Horváth Zoltán főgimn. tanár, az osztály rimaszombati ügyvivője.

Megyei muzeumunkról. Már irtuk a multkoriban, hogy a megyei muzeum átalakítási tervei készek. A mult héten Budapesten járt Loysch Odön igazgató Tóth Béla mérnök kíséretében és ott a főfelügyelőség helybenhagyását megnyerték az építési tervekre, a melyek kivitele most már pénzkérdés.

Választó kerületek. A belügyminiszter benyújtotta a választókerületek számának és székhelyének megállapítására vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőházba. Vármegyénkben az új javaslat szerint Rimaszombat, Rozsnyó, Feled, Ratkó, Jolsva, Putnok lesznek a választókerületek székhelyei.

Megölte a pálinka. Ratkóról mult szerdán jelentés jött a kir. ügyészséghez, hogy Rohács András újvásári ember gyanus körülmények közt meghalt. A lefolytatott vizsgálat kiderítette, hogy az iszákos ember sok pálinkát fogyasztott s megölte az alkohol.

Új gazdakör Tornalján. Szent-Ivány József, a Gömör kishontvármegyei Gazdasági Egyesület alelnökének közbenjárására, a gazdasági egyesülettel szoros kapcsolatban január hó 20-án megalakult a tornaljai gazdakör.

Zsarolás vétsége. Kőkény Béla és Bojtos István déteri lakosok mult év december 27-én a déteri korcsmában Bakulinyi János gesztetei irnokkal összevesztek s mikor ez hazafelé ment, az uton a két déteri ember utánna ment s megütötték, majd zsebében kotorásztak, mire az irnok odaadta 5 korona 60 fillért tartalmazó pénztárczáját, csak hogy az életét hagyják meg a támadók. A kir. törvényszék folyó hó 6-án Kőkényt 3 havi fogházra ítélte s ebből egy hónapot és 4 napot kitöltöttnek vett, Bojtos Istvánt 6 havi fogházra ítélték s ebből egy hónapot és 4 napot kitöltöttnek vett.

REMEK SZABASU női- és leány-kosztümök a legdívatosabb kivitelben dús választékban állandón raktáron vannak és mérték után is megrendelhetők FISCHER BERTA női divattermében RIMASZOMBATBAN.

Halálos szurás. Pelsőczön f. évi január 14-én Kozsár Lajos és Vanyó Lajos a korcsmában összeszólalkoztak s előbbi az utóbbi a támadt dulakodás közben arculütötte. Erre Kozsár kést rántott és mellbe szurta Vanyót, ki nyomban meghalt. Erős felindulásban elkövetett halált okozott testi sértés büntette miatt vont a felelősségre a helybeli kir. törvényszék f. hó 6-án Kozsárt, s dr. Mészáros István kir. ügyész vádbeszéde után jogerősen 3 évi börtönre ítélte. A büntetésből 26 napot kitöltöttnek vett a bíróság.

Halálos végű verekedés. Gömörfügén f. hó 2-án Pricz Péter ottani lakos beitalozva a falubeli cigányok lakása felé ment s ott a cigányokkal összeszólalkozott. A cigányok neki estek s úgy összeverték, hogy Pricz Péter 3-án meghalt. Az esetet bejelentették a bírósághoz s a hullát f. hó 6-án felboncolták. A vizsgálat folyik.

Táviratlevelek díjának leszállítása. A keresk. min., mint a miskolci Kereskedelmi és Ipar-kamara közli, a táviratlevelek díjának leszállítása és felvételi idejének kiterjesztése tárgyában rendeletet adott ki. E rendelet szerint a táviratlevelek díja a belföldi forgalomban folyó évi február hó 1-től díjszavanként — az eddigi 2 fillér helyett — 15 fillérben állapított meg 60 fillér díjminimummal, 60 filléren felül a díj szavanként kiszámított összeget felfelé tizzel osztható számmal kell kikerekíteni. Pld. 1—40 szóig 70 fillér. — Folyó évi február hó 1-től kezdve úgy a fél éjjeli, mint az egész éjjeli távirdaszolgáltatást tartó posta és távirdahivatalok már este 6 órától kezdve kötelesek lesznek táviratleveleket elfogadni. A táviratlevelek rövidített jelzése február hó 1-től kezdve T. L.-ről L. T.-re (Lettre telegramme, levéltávirat) módosított.

A jolsvai nőgyesület bálja. A jolsvai jótékony nőgyesület folyó hó 1-én ünnepelte 50 éves fennállását. Ebből az alkalomból tombolával egybekötött fényes bált is rendeztek, melynek a védnöknői tisztét *Kubinyi Gézá*né, főispánunk neje töltötte be nagy gondossággal és szeretetreméltósággal. A bálon városunkból is többen jelen voltak, így: *Kubinyi Géza* főispán és *Lukács Géza* alispán családjaikkal, dr. *Mészáros István*né nővérével, lovag *Keisler Gusztávné* leányaival, *Lengyel Iván* árvaszéki ülnök és dr. *Dorgó Gábor* kir. törvényszéki bíró nejeikkel, dr. *Veress Samu* főgimn. igazgató, s a rimaszombati jótékony nőgyesület képviselőjében dr. *Wallentinyi Dezső* főgimn. tanár, titkár. Az érkező vendégeket a vasutnál a figyelmes rendezőség zenével fogadta és a főispán-nénak szép csokrot nyújtott át. A mulatság pompásan sikerült, reggel 7 óráig szakadatlan jókedv, lelkes hangulat mellett folyt a tánc.

Háziipari tanfolyam Gömörme-gyében. A Gömör-kishontvármegyei Gazdasági Egyesület az idén *Pelsőczön* az ottani gazdaköre részére háziipari tanfolyamot rendezett, amely január hó 2-án megkezdődött és 34 hallgató jelentkezett a gazdaköri tagok fiai közül.

Választmányi ülés. A polgári olvasó-kör védnöksége mellett alakult temetkezési egyesület választmánya f. hó 8-ikán d. e. 11 órakor a polgári olvasóköri helyiségében ülést tart.

Hitelbanki közgyűlés. A gömörme-gyei takarékpénztár és hitelbank r. t. évi rendes közgyűlését f. hó 19-ikén: esütörtökön d. u. 3 órakor tartja.

Adomány. *Hisnyay Heinzelmán* Béláné, Híznyóvízről 50 koronával belépett a Fehérkereszt egyesület pártoló tagjai sorába. Ezuton is hálás köszönetet mond az *elnökség*.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága folyó hó 1-én d. e. 10 órakor id. *Rábely Miklós* elnöklésével nagy érdeklődés mellett tartott ülést, melyen *Molnár Lajos* ügyvezető-igazgató referált több kártalanítási és betegsegélyezési ügyről s az igazgatóság az ügyeket elintézte.

Az „Otthon társaskör“ választmánya folyó hó 5-én *Pásztori Gyula* elnöklésével ülést tartott, melyen 6 új tagot vettek fel s ezzel a taglétszám 141-re emelkedett. Dr. *Krausz Gyula* indítványára kegyelettel emlékeztek meg a vigalmi bizottság tagjának: *Plachy István*nak elhunytáról. Az évi rendes közgyűlés előkészítése után *Sichert Károly* pénztáros tette meg jelentését, végül *Kulcsár János* a vigalmi bizottság elnöke referált a folyó hó 21-én tartandó kabaret estély előmunkálatairól.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

A nagy hideg oka. Az idejé téli nagy hidegről érdekes dolgot olvastunk a budapesti napilapokban. Egyik régi kutató azt fejtegeti, hogy az égitestek együttállása okozza a nagy hideget, s erre több találó példát hoz a múlt évtizedekből. A mostani telet az 1866-ikihoz és az 1890-ikihez találja hasonlónak. *Saturnus* távozóban van tőlünk s ez okozta a hideget a *Marsszal együttállásban*. Most február elején a *Hold* közeledik s *együttállásba jön a Saturnusszal*. Ezért 7, 8, 9. napokra várható nagy hideg. Az égitestek azonban nem mindenütt egyformán hatnak, egyik zónában hideget, másutt meleget okozhatnak. Az idejé téli erősebb és tartósabb hideget hozott, mint az 1866-iki és az 1890-iki telek.

Gömörvármegye tehenészetének fejlődése. Örömmel kell megállapítanunk, hogy a Gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület tejelést ellenőrző szakosztályi tagjai tehenészetének fejési átlagai a tavalyi eredményekhez képest tetemes emelkedést mutatnak. Ugy látszik, hogy a hivatalos ellenőrzés kitűnő eszköznek bizonyult a tehenészetek fejlesztésére. A tagok igyekeznek a gyengén tejelő teheneket fokozatosan jobb tejelőkkel kicserélni s a takarmányozásra nagyobb gondot fordítani s bizonyára ezek eredményének tudható be az, hogy az ellenőrzött tehenészetek napi istálló átlaga a legutóbbi próbatejeléskor a tavalyi átlaghoz képest 21 kilogrammal emelkedett, ami ha egész éven át megmarad, évi egyedenkénti átlagban körülbelül 700 kgr. tej emelkedésnek felel meg.

Mulatság Nagyrőczén. A nagyrőczei áll. felsőkereskedelmi iskola szokásos farsangi mulatságát f. hó 2-án tartotta meg. Emelte a mulatság fényét és sikerét *Kubinyi Géza* főispán megjelenésével. A mulatságot hangverseny előzte meg, melynek minden száma újabb és újabb meglepetés volt a közönség számára. A hatalmas terem kicsinynek bizonyult a nagy és fényes közönség befogadására. Az első négyest 60—60 pár tánczolta két kolonban. A mulatságon nemcsak Nagyrőcze közönsége, hanem az egész vidék értelmisége is megjelent. Ószinte jókedv, fesztelen hangulat uralkodott mindvégig. Mintha ledőltek volna azok a válaszfalak, melyek időnként szinte észrevétlenül szoktak emelkedni itt az emberek közt. Mindenki előzékenységgel, baráti érzéssel közeledett egymáshoz, ami azt mutatja, hogy itt békés egyetértésben tud és akar megélni mindenki, csak alkalom kínálkozik ennek megnyilatkozására. Gratulálunk az iskolának, hogy ezt az alkalmat megadta és így nemcsak hazafias kulturmissziójának, hanem társadalmi szempontból is feladatának derekasan megfelelt.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Dobsina városának a Máv. Dobsina állomásából kiágazólag Istvánfalu, Imrikfalu, Sztraczena, Dobsinai-Jégbarlang, Pusztamező, Vernár, Szepesvéghely, Hernádfalu és Szepesapocza érintésével a Ksod. poprád felkai állomásig vezetendő fővonalból álló helyi érdekű vasutvonalra szóló előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította.

Felhívás előjegyzésre. *Paal Gyula*, a humoros költemények hívatott írója, ki számos ily nemű versével gyakran mosolyra bírta az olvasót, előjegyzést hirdet „*Tréfás versek*“ című munkájára. — Köztudomás szerint *Paal Gyula* versei úgy városunk, mint megyénk olvasóközönsége előtt kedveltségnek örvendenek; tulajdonképpen ezek buzdítására határozta el, hogy lapunkban és a Budapesten megjelenő „*Bolond Istók*“-ban lekölzött verseit sajtó alá rendezze. *Paal Gyula* versei telve vannak szívből jövő humorral; ő úgy ír, ahogy szíve és tréfára hajló kedélye ösztönzi. Ezért eredeti és megkapó. Erdeme, hogy a legszatirikusabb verseiben sem frivol; dalol úgy, ahogyan szíve és vénája diktálja. A nép nyelvén ír; kerüli a bombasztikus, fárasztó kifejezéseket, de azért sohasem pórias, sőt mindegyik versében intelligens és kedvre, mosolyra derítő. Melegen ajánljuk olvasóink és vármegyénk közönségének jóindulatu pártfogásába. A mű négy nyomott ivre terjed s ára csak egy korona lenne. — Megrendelhető kiadóhivatalunkban és a szerzőnél Rimaszombatban.

Pénztintézetek közgyűlése. A rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank r. t. VII. évi rendes közgyűlését folyó hó 2-án tartotta *Süteő István* elnöklésével. A közgyűlés részvétellel vette tudomásul *Batta György*, *Eszenyi Gyula* és *Dickmann Ignác* igazgatósági tagok elhunytát. A tiszta jövedelem a múlt évről áthozott 1058 korona 67 fillérrel együtt 41059 korona 88 fillér. — A 400000 korona alaptőkével indult részvénytársaság tartalékja az ez évi dotációval 100000 korona, betétje: 1358370 korona 85 fillér. Az osztalék részvényenként 30 korona. Az elhunyt igazgatósági tagok helyébe beválasztottak: *Farkas Géza* földbirtokos, *Grosinger Miksa* kereskedő és dr. *Molnár József* ügyvéd. — A felügyelő-bizottság tagjai sorából *Deutsch Adolf* kilépett, helye azonban most nem töltetett be. — A *felelő takarékpénztár* múlt vasárnap délelőtt tartotta nagy érdeklődés mellett évi rendes közgyűlését.

A Gömör-kishontvármegyei tejgyűjtő állomások szövetségének igazgatósági ülését január hó 24-én *Rimaszéczen* tartották meg *Fodor Jenő* a szövetség igazgatója elnöklése alatt, a melyen jelen voltak az egyes tejgyűjtő állomások nagyszámu kiküldöttei. Több fontos tárgy elintézése után jelentette az elnök, hogy a vajtermelési központ ellenőrzési teendőire a földmívelésügyi miniszterium részéről *Nagy József* ellenőrt osztották be a központba, aki állását már el is foglalta. A vajközpont üzemét február hó elején megkezdte. Többek felszólalása után az igazgatóság a tejszín szállításra nézve az igazgató előterjesztését elfogadta s *Bettes János* zádorházi lakosnak adta ki. A gyűlés az elnök elttetésével ért véget.

Országos gazdaggyűlés Pozsonyban. A magyar mezőgazdasági és vámpolitikai központ kezdeményezésére az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a gazdasági egyesületek szövetsége országos gazdaggyűlést tartotta folyó hó 3-án — mint már előre jeleztük — Pozsonyban. Magyarországból husz gazdasági egyesület, köztük vármegyénk gazdasági egyesülete is és Nyugat-Magyarország gazdái gyűltek össze nagy számmal. — Ausztriából részt vettek a gyűlésen: herczeg *Auersperg Károly*, báró *Ehrnfeld Bernát*, lovag *Simics Alfréd*, *Zuleger Tivadar* és mások. — A vendégeket a pályaudvaron *Brolly Tivadar* polgármester fogadta. — A nagygyűlést *Bujanovics Sándor* nyitotta meg féltizenkettőkor. *Rubinek Gyula*, az Omge igazgatója fejtegette a gazdák állásfoglalását a vámpolitika főbb irányelvei tekintetében. Indítványára határozati javaslatot fogadtak el, a mely kimondja, hogy az 1906. évben életbeléptetett vámpolitika beváltotta azokat a reményeket, a melyeket annak érvényesüléséhez úgy a mezőgazdasági, mint az ipari érdekek szempontjából fűztek. — Kijelenti a pozsonyi gazdaggyűlés, hogy az 1917-ig követendő vámpolitika tekintetében változatlan hűséggel ragaszkodik a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének múlt évi december 8-án hozott határozatához, mely szerint a magyar mezőgazdaság a jelenlegi vámvédelmet és állategészségügyi oltalmat nem nélkülözheti, ragaszkodik a minimális vámokhoz, az őrlési forgalomnak a kiegészítés tartamára biztosított tilalmához, a levágott állapotban a Balkánról behozható állatlétszám megállapított kontingenséhez, nemkülönbben az élő állat behozatal és átvitel tilalmának fenntartásához. — A gazdaggyűlést követően d. u. 2 órakor a „Magyar király“ szálló külön termeiben társas ebéd volt, amelyen nagy számban vett részt a nagygyűlésen odasereglett gazdák nagy többsége.

Előleges jelentése az Apolló színháznak!

Február hó 14. és 15-én

Itt először!!

Itt először!!

Mozi-szkecs

szenzációt keltő siker!

A budapesti „APOLLÓ“ művészeteinek vendégjátéka.

Veisz Pista a huszár

Mozi-szkecs 6 felvonásban. Irták: *Faragó Jenő* és *Harsányi Zsolt*. Zenéjét szerette *Forray Ivor*.
Előadják: *Horváth Kálmán*, *Nagy Gyula*, *S. Kiss Mariska* és *Ihász Gizi*. X X X

Érdekes film!

Érdekes film!

Egy főuri falkavadászat

(Parnón és Töketerében.)

Érdekes film!

Érdekes film!

Jegyek előre válthatók már február hó 12-ikén *Lévai Izsó* dohánytözsdejében.

Felemelt helyárok!

Bővebbet a falragaszokon.

Kamarai ülés. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara f. hó 5-én teljes ülést tartott, melyen városunkból megjelentek: *Grosinger Miksa* és *Szabó József* m. kamarai kültagok. Az ülésen tárgyalatott Rimaszombat város közevetvámjának ügye is, melyet a kamarai szakosztály javaslata alapján pártolón terjesztettek a kereskedelmi miniszterium elé.

CSARNOK.

Egy kis irodalomtörténet.

A mai czimkórságos világban legnehezebb a közélet tollforgató jelesének valamire való czimet adni. Vannak „erdészeti főfelügyelők“, „szőlészeti s borászati felügyelők“, „hidesuzamlási biztosok“, „sóhivatali tiszték“, „ellentengernagyok“, „cs. és kir. szállítók“, „okl. vízmérők“, „állatkerti sárfelügyelők“, „halélettani felügyelők“ és még nem tudom mik a mindenféle tanácsos és képviselő urak mellett, csak az íróknak nem jut megfelelő és hivatásukat, érdemeiket kiemelő titulus.

A kérdés fontos és aktuális lévén, lapunk gondoló bizottsága foglalkozni kezdett a nevezetes ügygyel és szenzációs felfedezésre jutott. Kisütötték ugyanis, hogy mivel az írók nevét a műveik teszik híressé, adjuk meg nekik a sajtó alkotásaik czimét állandó nemesi titulusul.

Az ujtás nem okoz sok nehézséget, mert csak könyvtárjegyzék kell hozzá, amelyből minden kipéczézett név mellé értelmező jelzőül kell odabiggyeszteni a kellő könyvczimet, hogy a legjellegzetesebb titulust adjuk, amelyet bizonyára könnyű lesz megjegyezni.

Az illusztris névsor lehetne a legjobb góthai almanach. — Lássuk tehát sorra:

About Edmond, a csonkafülű ember.

Arany János, a hamis tanu.

D'Annunzio, az ártatlan.

Bataille, a szerelem gyermeke.

Béldi Izidor, a gyanus király.

Beniczky, az átültetett virág.

Berczik Árpád, az ügyetlen udvarló.

Bernstein, a tolvaj.

Biró Lajos, a rablólovag.

Bródy Sándor, a nap lovagja.

Crocker, a bűnbak.

Doyle Conan, a sátán kutyája.

Dosztojevszky, a félkegyelmű.

Drégely Gábor, a szerencse fia.

Dumas, a világ ura.

Dumas ifj., a nők barátja.

Báró Eötvös József, a falu jegyzője.

Földes Imre, a kuruizsló.

Gárdonyi, a láthatatlan ember.

Garvay Andor, a becstelen.

Géczy István, az ördög mátkája.

Győri Vilmos, az öreg béres.

Havas István, a császár óbestere.

Hegedüs Sándor ifj., a kalandor.

Heltai Jenő, az utolsó bohém.

Herczeg Ferencz, a királyné tutárja.

Hisen, a népgyűlölő.

Jókai, a kétszarvú ember.

Jósika, a zöld vadász.

Krudy Gyula, az álmok hőse.

Lovik Károly, az arany polgár.

Maeterlinck, a hivatlan vendég.

Mikszáth, a vén gazember.

Molière, a rászédett féltékeny.

Molnár Ferencz, az ördög.

Nagy Endre, az egy napos özvegy.

Ohnet, a vasgyáros.

Pakots József, az asszonyok rágalmazója.

Pemberton, a szépség doktora.

Petőfi, az apostol.

Rákosi Jenő, a legnagyobb bolond.

Rákosi Viktor, a legnagyobb gyujtogató.

Rostand, a sasfiók.

Shakespeare, a velencei kalmár.

Schaw, az ördög czimborája.

Sienkiewicz, a szeretet rabja.

Somlyó Zoltán, az átkozott költő.

Szemere György, a madarasi király.

Szomaházy, az utolsó gárdista.

Tolstoj, az élő holttest.

Tóth Ede, a falu rossza.

Vörösmarty, a vén cigány.

Zöldi Márton, a nagy bonvivánt.

Zsoldos István, a fekete huszár.

Reméljük, hogy szerény kezdeményezésünk nem marad hatástalan, pusztába kiáltott szó és ráfigyelnek azok az intéző körök is, akiknek hivatásuk az írók megbecsülése.

Az új czimeket rögtön lehetne használni a névjegyeken és levélborítékokon is.

A szenzációs ajánlatért nem kíván külön jutalmat a cikkíró. Spenczius.

Szálloda átvétel. A Hungária-szállodát e héten vette át Márkus Samu új tulajdonos. Azóta mintha új és elevenebb élet költözött volna a Hungáriába. Az új tulajdonos bemutatkozása a vendégek előtt fölötté rokonszenves, mert a főnök maga is figyelmes, szolgálatkész, személyzetének állandó ellenőrzése mellett nagy súlyt fektet a figyelmes és jó kiszolgálásra.

Gömör-kiskontvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya január 28-án tartotta Rimaszombatban Szent-Iványi Árpád elnöklete alatt az évi első ülését az igazgató-választmányi tagok nagy érdeklődése és részvétele mellett. Szent-Iványi Árpád elnök mély megilletődéssel és őszinte igaz részvétellel emlékezett meg a magyar gazdatársadalom két nagy halottjáról: Pallavicini Ede ögróf és Perczel Ferenczről. Az igazgató-választmány ezen üléséből őszinte mély fájdalomnak adott kifejezést Pallavicini Ede ögróf és Perczel Ferencz elhunyt felett a részvételt jegyzőkönyvében is megörökítette. Azután Fodor Jenő titkár tette meg jelentését az egyesület legutóbbi működéséről, amit az igazgató-választmány minden tekintetben helyeslőleg tudomásul vett. Az egyesület eltérőleg az eddigi szokástól, az idén nem két helyen, hanem egy helyen rendezi nagyobb szabású tenyészbika vásárát és pedig egy mindenünnen könnyen megközelíthető helyen: Bánrévén márczius hó 8 és 9-én istállóban fogja megtartani. — A kerepeczi üszölegelőre az idén 120 darabban állapította meg a felhajtandó üszők számát. A „Minerva“ biztosító társasággal — mivel az utóbbi időben minden kártérítési ügyben kibuvót keres s így az egyesület a kiscgazdák érdekeit látja veszélyeztetve, — mindentéle összeköttetést megszakított, a képviselőket felmondotta, s elhatározta az igazgató-választmány, hogy hasonló cselekedetre kéri fel az összes társaságokat és hogy a „Minerva“ eljárásáról a földművelésügyi miniszterium is értesíttessék. A mezei poczkok irtását célzó szabályrendelet alkotása tárgyában egy bizottságot küldött ki Szent-Iványi József elnöklete alatt, melybe Fekete Pál, dr. Gömör Olivér, Bartha István gazdasági felügyelő és Fodor Jenő titkár küldettek ki. — A pozsonyi vámpolitikai gazdaggyűlésen való részvételre Szent-Iványi Árpád elnök, Szent-Iványi József alelnök, Bartha István igazgató-választmányi tag és Haynik Géza segédtitkár lettek kiküldve. A „Magyar Gazdaszövetség“ átiratát az uzsora elleni védekezés tárgyában egyhangulag helyesli a választmány és elhatározta, hogy ilyen értelemben felkéri a közigazgatási bizottságot az igazságügyi miniszterhez intézendő felterjesztés megtételére. Belépett az egyesület a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületébe rendes tagnak és a legutóbbi választmányi ülés óta jelentkezett 18 kiscgazdát a tagok sorába felvette.

Pénzintézetek figyelmébe. A miskolci kereskedelmi és iparkamara körlevelet intézett a pénzintézetekhez azzal a kérelemmel, hogy a közgyűlés alkalmából jótékonyágukat ipari és kereskedelmi célokra is terjesszék ki s elsősorban a helyi ilyen intézményeket támogassák. Ha ilyenek nem lennének, a kamara szívesen vállalkoznék arra, hogy az adományokat külön czim alatt kezelje s jóelőmeneteli, szegénysorsu ifjak továbbképzésének előmozdítására fordítaná. Elsősorban a bankszakmában levő ifjak külföldön való kiképzése, másodsorban külföldi közzgazdasági tanulmányok — különösen idegen nyelvek elsajátításának — elősegítése volna a cél. A kamara felhívja a kerületbeli pénzintézeteket a felvetett eszmével való foglalkozásra.

Megégett gyermek. Keleméren az u. n. Sarolta-tanyán múlt hó 27-én Stavniczki Jánosné cselédasszony kenyérsütéshez készülődve szalmát vitt be a ház pitvarába, hol 3 és fél éves Anna nevű leánykája tartózkodott. A szalmát a kéményből kipattant szikra lánggra lobbantotta s a kis leány halálos égési sebeket szenvedett, 28-án bonczolták dr. Gaál Gusztáv és dr. Goldblatt Géza tornaljai orvosok.

Apolló színház. A múlt héten az Apolló mozgófénykép színházban, bár a képek nem értek meg, igen érdekes és hosszú műsorral tartottak előadást szombaton, vasárnap és szerdán is s két esetben Oláh Gyula zenekara húzta előadás alatt a kíséző zeneszámokat.

Szerkesztői üzenet.

Helyeli. „Iskolában“ és „Mért legyen az?“ cziműek beváltak, a másik kettő nem fog jönni.

K. B. Ön téved. Az a kir. tan. kitüntetés a január 23-iki „Hivatalos Lap“-ban jelent meg és szombaton, 24-én az összes hazai lapokban közölve volt, tehát nekünk van igazunk. Ellenben az ezüst érdemkeres t adományozása csak e héten, 3-án közöltetett a lapokban.

L. M. Sorra kerül; szívély s üdv!

R. I. Kis türelmet és hidegvért kérünk!

Meghívó.

A Gömörmegyei Nép- és Iparbank Részvénytársaság XLIII. évi rendes közgyűlését

1914. évi február hó 27-ikén

Rimaszombatban, d. e. 9 órakor tartja a „Polgári Olvasókör“ nagytermében, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg jóváhagyása s a felmentvény megadása.
4. Nyereség felosztása iránti határozathozatal.
5. A sorrend szerint kilépő 2 igazgatósági tag és az évközben elhalt 2 igazgatósági tag helyének betöltése.
6. Felügyelő-bizottság s napi biztosok választása.
7. Esetleges indítványok.

Rimaszombat, 1914. január hó 27-én.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált vagyongmérleg, nyereség- és veszteségszámla a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthető. 1—2

Kiadó lakások.

Egy **2 szobás** és egy **3 szobás** lakás, a hozzájuk tartozó mellékhelyiségekkel, folyó évi **május hó 1-től** kezdődőleg **Losonczi-utca 13. sz.** alatti házban bérbe kivehető. — Értekezhetni lehet ugyanott **a tulajdonossal.**

Kiadó lakás.

A **Kmetty-utczában egy három szobás lakás** — mindenféle mellékhelyiséggel — **május 1-től** bérbe kiadó. Értekezhetni **Fülep Benjamin** tulajdonossal Koháry-utca 24. sz. alatt.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötőtanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izléses-
:: sen, jutányos áron eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia könyvkötészete

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

KASZINÓ-ÉPÜLET.

Meghívó.

**A „Rimaszombati Takarékpénztár“
(az Osztr.-Magy. Bank mellékhelye)**

1914. évi február hó 26-ikán
(csütörtök) délelőtt 9 órakor
:: saját helyiségében megtartandó ::

52-ik évi rendes közgyűlésének

napirendje:

1. Igazgatósági jelentés az 1913. év üzletéről.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Az évi osztalék megállapítása.
4. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése és egy új igazgatósági tag választása.
5. Felügyelő-bizottság és napibiztosok választása.
6. Indítványok.

Rimaszombat 1914. évi febr. hó 4 én.

— Az igazgatóság.

Az 1913. évi mérleg — a közgyűlést megelőző 8 napon át — az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kiadó lakás és bolt.

Az **Andrássy-ut 1-ső** számú házban egy szép három szobás lakás **május 1-től** bérlésre vehető, **egy bolthelyiség** pedig azonnal. — Értekezhetni bármikor lehet ugyanott az emeleten lakó

Andrási László fényképésszel.

Árverési hirdetés.

Lejáratkor meg nem hosszabbított 262. sz. alatti

50 darab részvény

1914. évi február hó 10-én délután 3 órakor árverésre kerül a

Rimaszombati Takarékpénztárnál.

Kiadó lakás.

A „Fehér kereszt“ egyesület tulajdonát képező **régi gimnázium épületében**

egy első emeleti utcza lakás

május 1-ére kiadó. — Értekezhetni lehet ugyanott **Takács Ferencz** házigondnokkal.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad
a kiadóhivatal

Tompa-utcza 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő
Doák Ferencz-u. 20. sz.

Meghívó.

A nyustyai takarékpénztár

részvénytársaság

XXVIII. rendes évi közgyűlése

1914. márczius 1-én délután
2 órakor saját helyiségében fog megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1913. évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása és a nyereség iránti határozathozatal.
3. Három igazgatósági tag, két felügyelő-bizottsági tag és ügyész választása.
4. Az alapszabályok 57. §-ának módosítása.
5. Esetleges indítványok.

Nyustya, 1914. február 6 án.

— Az igazgatóság.

A mérleg és jelentések az üzlethelyiségben megtekinthetők.

Kiadó lakás

Az **Erzsébet-téren a 16-ik** számú ház emeleti lakása **február hó 1-től** vagy **azonnal** is bérlésre kiadó. Értekezhetni lehet ugyanott földszint a tulajdonos:
KOHN ADOLF fűszerkereskedőnél.

Mintegy 300 méterm. elsőrendű

sarju-széna

eladó **Dickmann Testvérek**nél Rszombat.

Hirdetmény.

38—1914. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Nyiregyházi kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. III. 300/2. számú végzése következtében Schvarcz Izidor ügyvéd által képviselt Ehrenberg Izsák javára 200 kor. 70 t. s jár. erejéig 1914. évi jan. 13 án toganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: tehének és székér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósnak 1913. évi V. 709. számú végzése folytán 200 kor. 70 fill. tőkekövetelés és felszámítandó kamatai, és eddig összesen 92 kor. 38 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Fazekaszaluzsányban a bíró házában leendő megtartására 1914. évi **február hó 11-ik** napjának délelőtti 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1914. január 30.

Gaskó, kir. b. végrehajtó.

Meghívás.

A Nagyrőczei Népbank Részv.-Társ.

t. részvényesei, Nagyrőczen, az intézet saját házában folyó **1914. évi febr. hó 22-ik napján (vasárnap)** délelőtt **10 órakor** tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg- és számadás jóváhagyása s felmentvény megadása iránti határozás.
4. Tiszta jövedelem felosztása.
5. Indítványok.

— Az igazgatóság.

Az eredeti vagyonmérleg, a közgyűlés elé terjesztendő jelentések és javaslatok a keresk. törvény 198. §-a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében d. e. 9—12 óráig megtekinthetők.

Kiadó lakások.

Rimaszombatban a **Tompa Mihály-utca 35.** számú földszintes ház, valamint a **Rózsa-utca 12.** számú ház emeleti része 1914. évi **május hó 1-től** kezdődőleg, minden hozzátartozó mellék-helyiségekkel együtt bérlésre kiadó. Bérelni szándékozók értekezhetnek a tulajdonos **özv. Kalocsay Gyulánéval.** 1—3

Hirdetmény.

43. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a feledi királyi járásbírósnak 1913. évi Sp. I. 346. számú végzése következtében dr. Ambrus István ügyvéd által képviselt Szuhai Benedek javára 200 kor. s jár. erejéig 1914. évi január hó 2-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 760 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: ló, ökör, tinók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 561. számú végzése folytán 200 korona tőkekövetelés, ennek 1913. évi szept. hó 4 ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 192 korona — fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Velkenyén alperesnél leendő megtartására **folyó 1914. évi február hó 17-ik napjának déli egy órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX-ik törvény-cikk 107. és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feled, 1914. évi január hó 24 én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Három szobás lakás

ujjonnan festve, vízvezetékekkel felszerelve **folyó évi május hó 1-től** kiadó.
Szentpéteri-utca 15. szám.

Meghívó.

A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság XVI-ik ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1914-ik évi február hó 19-ikén délután 3 órakor tartja meg saját helyiségében.

Erre a t. részvényes tag urak oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy azon esetben, ha szavazati jogaikkal élni óhajtának, részvényeiket az alapszabályok 22. § a alapján intézetünk pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg legalább három nappal letéteményezni sziveskedjenek.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései a lefolyt üzletv. eredményéről és javaslata a tiszta nyereség felosztása iránt. X
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése. X
 3. 5 igazgatósági tag helyének betöltése az alapsz. 32. §-a alapján. X
 4. A felügyelő bizottság választása az alapszabályok 53. §-a alapján. X
 5. Harmincz választmányi tag választása az alapsz. 68. §-a alapján. X
 6. Indítványok. X
- Rimaszombat, 1914. évi febr. 5-én. **Az igazgatóság.**

Mérleg-számla.

Vagyon	korona		fill.	Teher	korona		fill.
Pénzkészlet	115009	20		Részvénytőke	200000	—	
Váltó-tárca	1431170	—		<i>Tartalékalap:</i>			
Jelzálog kölcsönök	1448223	09		Rendes	170194	—	
Folyó-számla kölcsönök	1113855	75		Kétes követelésekre	35000	—	
Előleg kölcsönök	8233	—		Árfolyam veszteségekre	5000	—	210194
Értékpapírok	190717	75		<i>Betétek:</i>			
Ingatlan	63000	—		Könyvecskékre	2659699	61	
Leltár	2000	—		Folyó-számlára	153192	44	2812892 05
Letét	3000	—		Visszleszámitolás			557338
Vegyes adósok	521	68		Engedményezett jelzálog kölcsönök			356617 69
Aktív átmeneti kamatok	11383	62		Folyó-számlai hitelezők			141084
Hátralékos kamatok	6914	98		Fel nem vett osztalék			231
				Be nem fizetett betét kamatadó			6565 10
				Vegyes hitelezők			3094 78
				Passiv átmeneti kamatok			43687 40
				<i>Nyereség:</i>			
				Áthozott nyereség	4256	43	
				Folyó évi nyereség	58068	62	62325 05
	4394029	07					4394029 07

Rimaszombat, 1913. évi december hó 31-én.

Pitta Lipót pénztárnok, Széman Endre igazgató elnök, Müller Vilmos ügyvezető-igazgató, Kovács Gábor főkönyvelő.
Barilla János, dr. Benyó Gyula, Benyó László, dr. Cziner Miksa, dr. Fodor Béla, dr. Kármán Aladár, Lévai Izsó, Máriássy László,
dr. Meskó Miklós, Reinitz Zsigmond igazgatósági tagok.

Fenti mérleg-számlát megvizsgáltuk s azt úgy a könyvek vonatkozó, mint a leltár tételeivel megegyezőnek találtuk

Juraskó Jakab f. biz. elnök, Dalmay Kálmán, Koreny Pál, Ragályi István, Váry János felügyelő bizottsági tagok.

Árverési hirdetmény kivonat.

11—1914. sz. — A tornaljai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Magyar Földhitelintézet végrehajthatónak Pintér Sándor végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 31040 K 59 fillér tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a tornaljai kir. járásbiróság területén levő Gömörpanyit községben fekvő s a gömörpanyiti 366. sz. t. k. v. b. n. A. I. 4—18. sor. 460, 489/b., 490, 496, 497, 499/a 1, 499/a-2, 499/a 3, 506, 561, 563, 957, 958, 985/a, 986/a. hrszám alatt foglalt s Pintér Sándor nevében álló ingatlanra 88300 kor. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi február hó 19-ik napján délelőtt 10 órakor Tornalján a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár két harmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverezni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldött kezéhez letenni vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési-feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Tornalja, 1914. évi január hó 14. napján.

Hubay, s. k. kir. járásbiró.

Hirdetmény.

77. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbiróságnak 1912. évi V. 752. számú végzése következtében Institorisz Endre ügyvéd által képviselt Magyarhegyemeg volt urbéres közönsége javára Butsy Kálmán ellen 855 korona 50 fillér s jár. erejéig 1912. évi december hó 14. napján foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 730 koronára becsült következő ingóságok, úgymint: téglák és téglagyártáshoz szükséges szerszámok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbiróság 1913. évi V. 752/4. sz. végzése folytán 220 kor. tőkekövetelés s jár. biróilag már megállapított költségek erejéig, a magyarhegyemegi határban a helyszínen leendő megtartására 1914. évi február hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1914. évi januárius hó 30-ik napján.

Gaskó János, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

936—1913. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VII. ker. kir. járásbiróságnak 1913. évi Sp. XIII. 754. számú végzése következtében dr. ij. Institorisz Endre ügyvéd által képviselt az Egyesült Magyar Szénsavgyárak Szövets. javára Neumann Herman ellen 161 kor. 60 fill. s jár. erejéig 1913. évi október hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 650 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és kocsik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbiróság 1913. évi V. 639. számú végzése folytán 161 korona 60 fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi augusztus hó 15-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 78 koronában biróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban, a város házában leendő megtartására 1914. évi február hó 12-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX-ik törvényezikk 107-ik és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombatban, 1914. január hó 30.

Gaskó János, kir. bir. végrehajtó.